

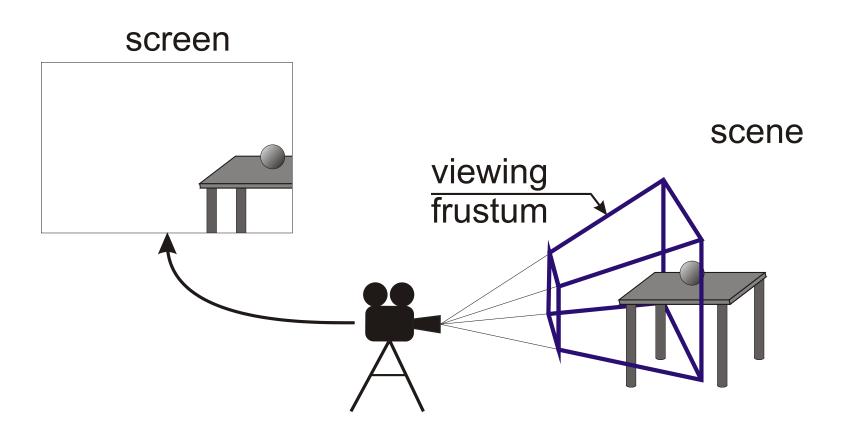
PV112 – Programování grafických aplikací

4. přednáška – Transformace – pokračování, Display listy, Vertex Arrays

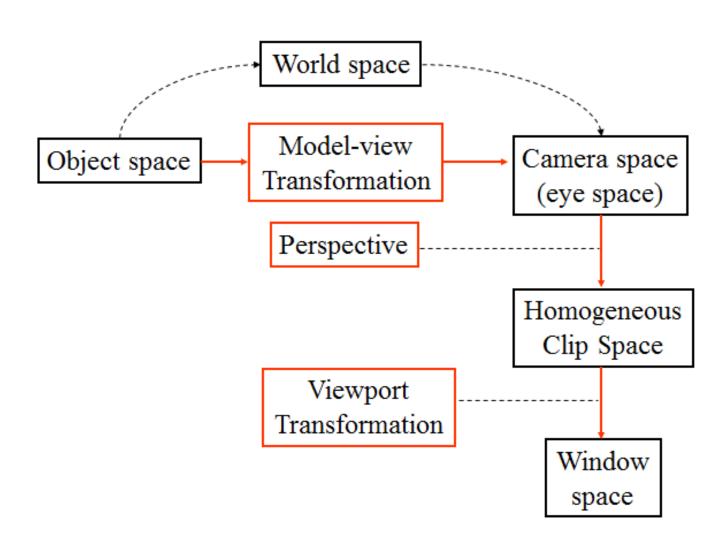
Transformace souřadnic

- Převod 3D objektů na 2D obrázky
- Potřebujeme:
 - Myslet ve 3D
 - Využít transformace (v pořadí použití):
 - viewing
 - modeling
 - projection
 - clipping
 - viewport

Analogie s kamerou

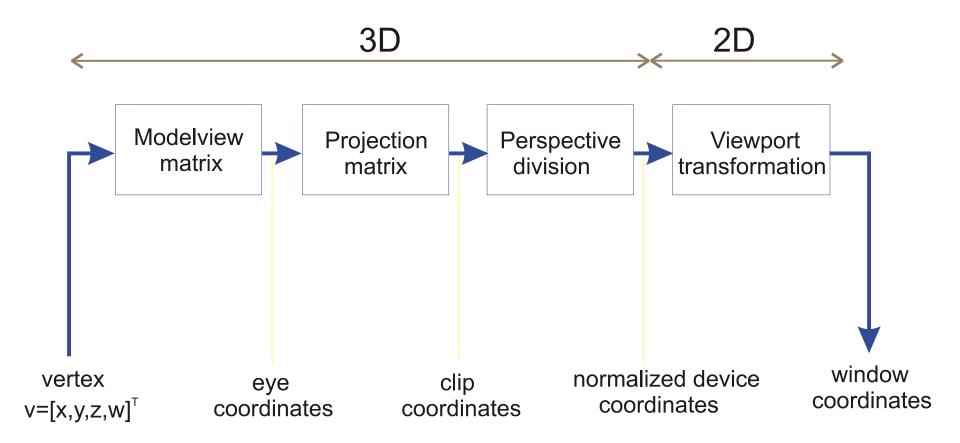
Prostory souřadnic

Prostory souřadnic

- Souřadnice objektu
- Globální souřadnice
- Souřadnice oka
- Clip (ořezávací) souřadnice
- Souřadnice okna

Transformace vrcholu

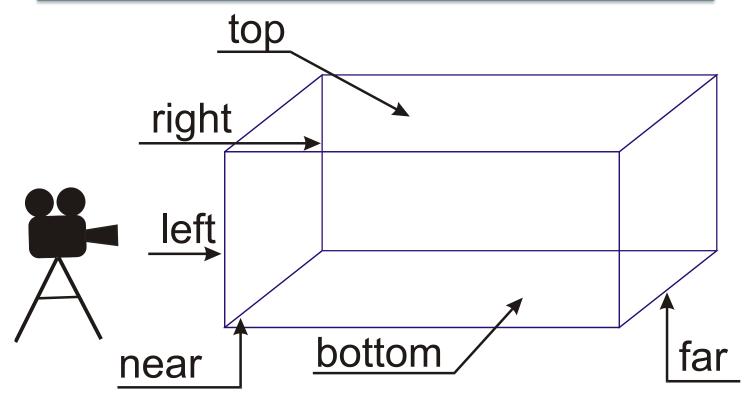

Projekce

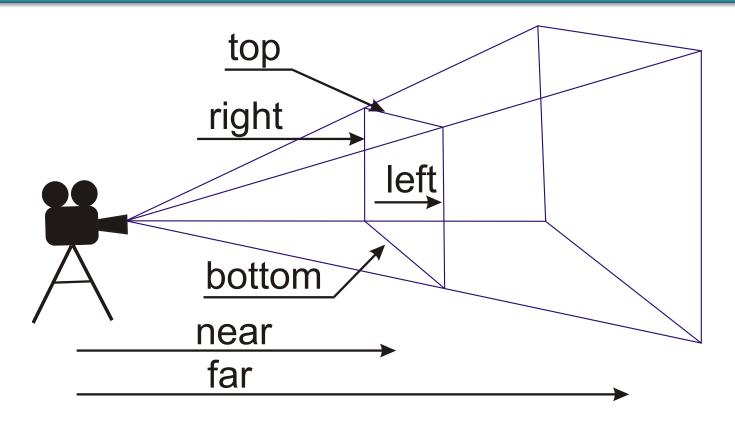
glMatrixMode(GL PROJECTION)

- Definice pohledového objemu, jsou vykresleny pouze objekty uvnitř tohoto objemu, ostatní ořezány
- Typy projekce:
 - Ortografická (rovnoběžná)
 - Perspektivní
 - Projekce definovaná uživatelem

Ortografická projekce

Perspektivní projekce

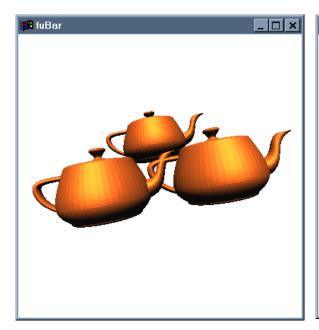
Uživatelsky definovaná projekce

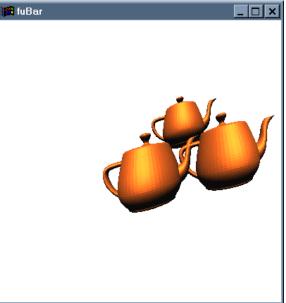
```
glMatrixMode(GL_PROJECTION);
glLoadMatrix(m);
```

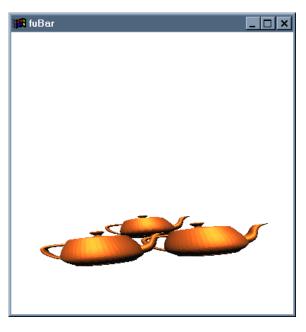
- m definuje matici projekce
- Takto definujeme různé typy projekce, např. dvoubodovu perspektivu, axonometrické promítání, rybí oko apod.

Nevýhoda glFrustum()

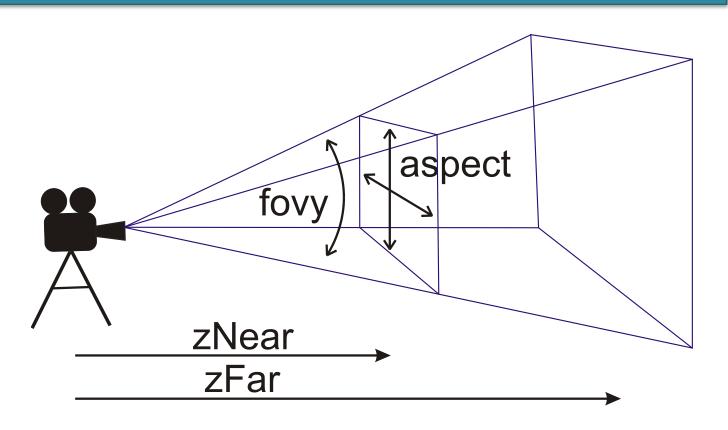
- glFrustum() není intuitivní díky nutnosti zadat
 6 parametrů komolého jehlanu
- Možnost definovat asymetrii, může být ale matoucí

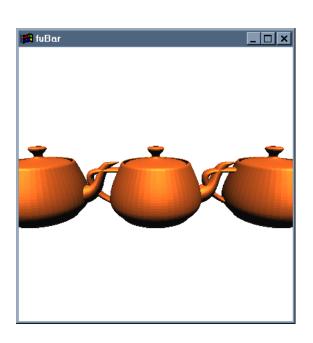

gluPerspective()

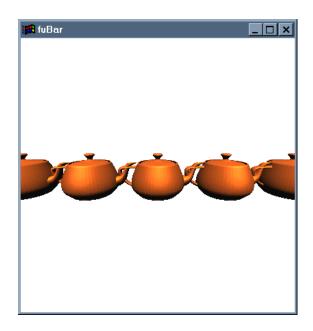

gluPerspective()

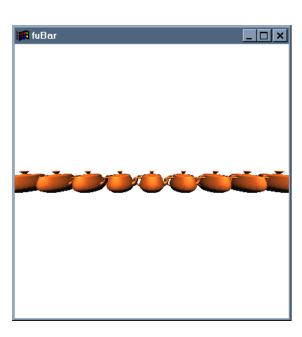
Nelze dosáhnout asymetrie

fovy = 60

fovy = 90

fovy = 120

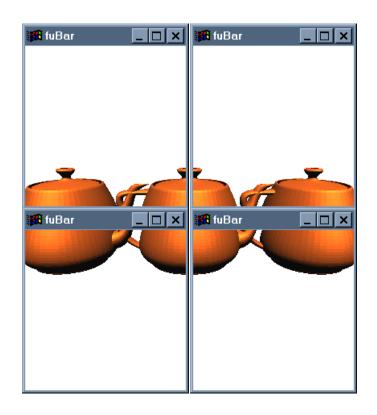
Nastavení fovy

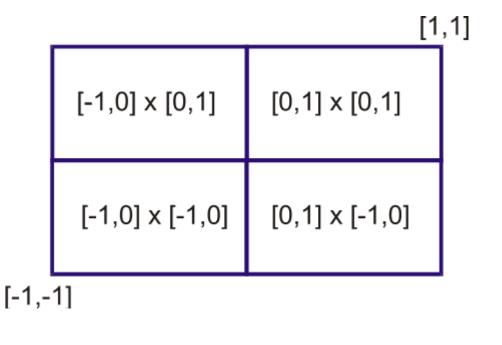
Ze vzdálenosti a velikosti objektu

```
GLdouble FOVY (GLdouble size, GLdouble dist) {
     GLdouble theta;
     theta = 2.0*atan2(size/2.0, dist);
     return (180.0*theta/\pi);
                                                  size
                        size
                                 fovy/2
        fovy
                 dist
                                            dist
```

Obrázek v dvojnásobném rozlišení

 Vykreslení čtyřikrát s různým nastavením projekce

Obrázek v dvojnásobném rozlišení

```
glMatrixMode(GL PROJECTION);
glLoadIdentity();
glFrustum(-1,0,0,1,1,10); //left upper
Render();
glLoadIdentity();
glFrustum(0,1,0,1,1,10);//right upper
Render();
glLoadIdentity();
glFrustum(-1,0,-1,0,1,10);//left lower
Render();
glLoadIdentity();
glFrustum(0,1,-1,0,1,10);//right lower
Render();
```

Nastavení viewportu

```
void glViewport(GLint x,GLint y,
GLsizei w, GLsizei h)
```

- x a y určují dolní levý roh
- w a h určují velikost obdélníku viewportu

Příklad – rendering do dvou viewportů

```
int x = 600, y = 300;
glMatrixMode(GL PROJECTION);
glLoadIdentity();
gluPerspective (60.0, x/(2.0*y), 1,
10.0);//!!!
glMatrixMode(GL MODELVIEW);
glLoadIdentity();
                          fuBar
glViewport(0,0,x/2,y);
qlutSolidTeapot(0.8);
glViewport(x/2,0,x/2,y);
glRotatef(60, 1, 1, 0);
glutSolidTeapot(0.8);
```

Projekce – interaktivní ukázka

Click on the arguments and move the mouse to modify values.

Transformace souřadnice Z

void glDepthRange(GLclampd near, GLclampd far)

- near mapování bližší ořezávací roviny na souřadnice okna. Implicitní hodnota 0.0.
- far mapování vzdálenější přezávací roviny na souřadnice okna. Implicitní hodnota 1.0.

Zásobník matic

- Oblast vyhrazená uvnitř bloku OpenGL pro uložení 16-ti koeficientů transformační matice
- Různé zásobníky s odlišnou kapacitou pro různé typy transformačních matic

void glPushMatrix()

 Uložení aktuálně vybrané matice na vrchol zásobníku

```
void glPopMatrix()
```

Odstranění matice z vrcholu zásobníku

Zásobník matic

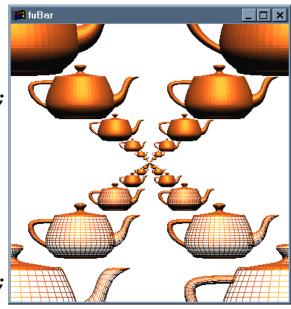
 Kapacitu jednotlivých zásobníků lze zjistit pomocí

glGetIntegerv(GLenum pname, GLint *params)

- pname může nabývat konstant:
 - GL_MAX_MODELVIEW_STACK_DEPTH
 - GL_MAX_PROJECTION_STACK_DEPTH
- Možné zjistit i aktuální obsazenost zásobníku:
 - GL_MODELVIEW_STACK_DEPTH
 - GL_PROJECTION_STACK_DEPTH

Příklad – zásobník matic

```
void Tea(GLfloat i) {
  glPushMatrix();
   if (i>0.01) Tea(i/2.0);
  glPopMatrix();
  glPushMatrix();
   glTranslatef(-i,-i,0);glutWireTeapot(i/2.0);
  glPopMatrix();
  glPushMatrix();
   glTranslatef(-i,i,0); glutWireTeapot(i/2.0);
  glPopMatrix();
  glPushMatrix();
   glTranslatef(i,-i,0);glutSolidTeapot(i/2.0);
  glPopMatrix();
  glPushMatrix();
   glTranslatef(i,i,0);glutSolidTeapot(i/2.0);
  glPopMatrix();
```


Ořezávací roviny

 Kromě šesti základních ořezávacích rovin (definovaných projekcí) můžeme definovat další ořezávací roviny:

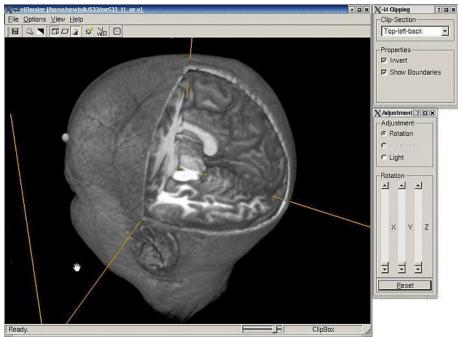
```
void glClipPlane(GLenum plane, const GLdouble *eqn)
```

- plane = GL_CLIP_PLANE0,..., GL_CLIP_PLANE5
- *eqn = ukazatel na pole čtyř parametrů A, B,
 C, D implictiní rovnice roviny Ax+By+Cz+D = 0
- Rovina musí být povolena:
 - -glEnable(GL CLIP PLANEi)

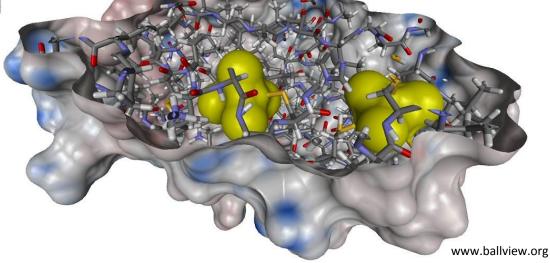
Ořezávací roviny

Ořezávací roviny

static.cbs.mpg.de

Ořezávací roviny - příklad

```
GLdouble eqn[]=\{-1.0, 1.0, -1.0, 0.0\};
glLoadIdentity();
qlTranslatef(0,0,-5);
glClipPlane(GL CLIP PLANEO, eqn);
                                 fuBar
glEnable(GL CLIP PLANE0);
qlutSolidTeapot(1.5);
```

Stereo viewing

- Vytvoření dvou pohledů na scénu pro pravé a levé oko zvlášť
- OpenGL podporuje několik rendering bufferů
- Pro vykreslení frame ve stereomódu:
 - Displej musí tuto funkci podporovat
 - Levé/pravé oko musí být vykresleno
 v levém/pravém zadním bufferu
 - Zadní buffery musí být náležitě zobrazeny

Stereo viewing

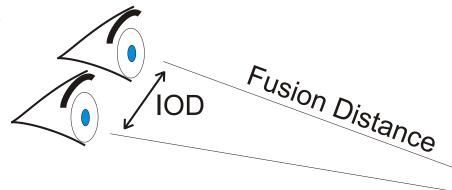
void glDrawBuffer(GLenum mode)

mode:

```
GL_NONE, GL_FRONT_LEFT,
GL_FRONT_RIGHT, GL_BACK_LEFT,
GL_BACK_RIGHT, GL_FRONT, GL_BACK,
GL_LEFT, GL_RIGHT,
GL_FRONT AND BACK
```

Stereo viewing

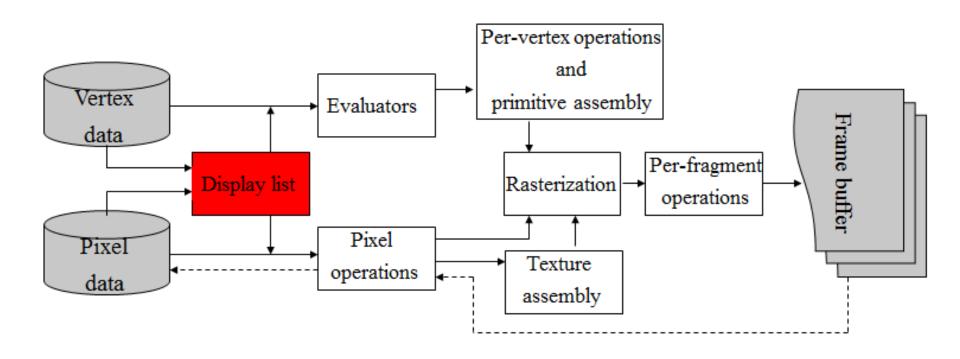
- Pro určení reálného stereo pohledu musíme definovat dvě hodnoty:
 - Interocular distance (IOD)
 - Fusion distace

 Dále musíme správným způsobem umístit kameru

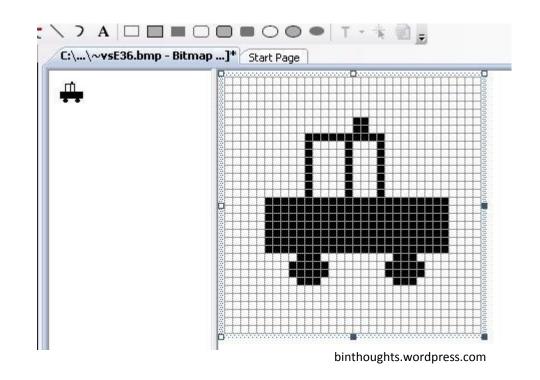
Příklad

```
glMatrixMode(GL MODELVIEW);
glLoadIdentity();
glPushMatrix();
glDrawBuffer(GL BACK LEFT);
gluLookAt( -IOD/2.0, 0.0, EYE BACK, //position
                0.0, 0.0, 0.0, //direction
                0.0, 1.0, 0.0); //up vector
RenderScene();
glPopMatrix();
glPushMatrix();
glDrawBuffer(GL BACK RIGHT);
gluLookAt( IOD/2.0, 0.0, EYE_BACK, //position
                0.0, 0.0, 0.0, //direction
                0.0, 1.0, 0.0); //up vector
RenderScene();
qlPopMatrix();
```


- Skupina příkazů uložených pro pozdější provedení
- Odložený mód (retained mode)
- Efektivní v síťovém prostředí
- Odložený mód je vždy alespoň tak rychlý jako okamžitý mód (immediate mode)
- Vytvořený display list již nemůže být modifikován
- Display listy mohou být vytvářeny hierarchicky

- Operace, které jsou za použití display listů efektivnější:
 - Maticové operace
 - Bitmapy a textury
 - Světla, materiály
 - Polygon stippling

Vytvoření:

```
void glNewList(GLuint list, GLenum mode)
```

- list = identifikační číslo listu, zadané uživatelem
- mode = má-li se display list pouze vytvořit
 (GL_COMPILE) nebo vytvořit a hned provést
 (GL_COMPILE_AND_EXECUTE)
- Ukončení:

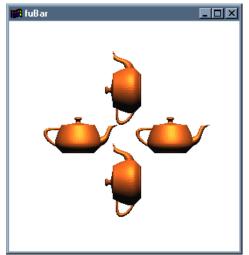
```
void glEndList()
```

Vyvolání:

```
void glCallList(GLuint list)
```

Display listy - příklad

```
glNewList(1,GL COMPILE);//create new
                            list
    glTranslatef(-1,0,0);
    glutSolidTeapot(0.5);
    glTranslatef(2,0,0);
    glutSolidTeapot(0.5);
    glTranslatef(-1,0,0);
glEndList();//end display list
glCallList(1);//horizontal
qlRotatef(90, 0, 0, 1);
glCallList(1); //vertical
```


Display listy - příklad

```
glNewList(1,GL COMPILE);
    glColor3f(1.0, 0.0, 0.0);
    glBegin(GL TRIANGLE FAN);
    glVertex3f(0,0,0);
    for (i=0;i<=MAX;i++) //very slow cycle !!
        glVertex3f(\sin(i*2\pi/MAX)/3.0,\cos(i*2\pi/MAX)/3.0,0);
    glEnd();
glEndList();// end display list
glTranslatef(-0.7,0,0); //very efficient piece of code
glCallList(1); //left
glTranslatef(1.4,0,0);
glCallList(1); //right
glFlush();
```

- V display listech se nemohou používat následující příkazy:
 - Dotazové příkazy (glls*(), glGet*(), glReadPixels(), glReadBuffer())
 - Manipulace s display listy (glDeleteLists(), glIsList(), glGenLists())
 - a další... (glFlush(), glFinish(), glRenderMode(), glPixelStore(), glFeedbackBuffer())

 Při vytváření nového display listu nesmíme použít index, který je již obsazený – původní display list s tímto indexem bychom přepsali

```
GLboolean glIsList(GLuint list)
```

TRUE, pokud je index list obsazen

```
GLuint glGenList(GLsizei range)
```

 Alokuje spojitý rozsah indexů, vrácené číslo je první index

Smazání display listů v daném rozsahu

```
void glDeleteLists(GLuint list, GLsizei range)
```

- list = počáteční index display listů pro smazání
- Tyto indexy jsou opět volné pro další použití
- Display listy mohou být hierarchické = jeden display list může obsahovat volání jiných zkompilovaných display listů

 Vyhnutí se nekonečné rekurzi – definice limitu vnoření

```
glGetIntegerv(GL MAX LIST NESTING, GLint *dta)
```

Vícenásobné spouštění display listů

```
void glListBase(GLuint base)
```

– base = offset připočítávaný k indexům display listu v glCallLists()

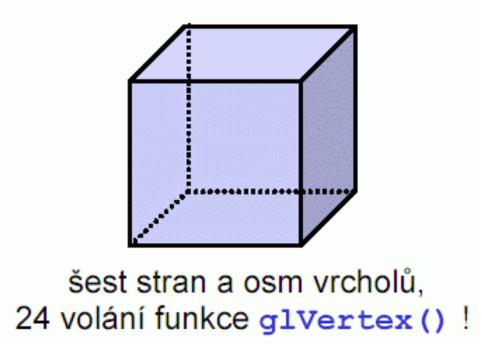
```
void glCallLists(GLsizei n, GLenum type, const Glvoid *lists)
```

– n = počet spuštěných display listů, lists = pole indexů, type = typ prvků v lists

Vertex Arrays (pole vrcholů)

- Složitější objekty nutno složit z 10ti základních grafických primitiv, každému vrcholu přiřazujeme vlastnosti:
 - Pozice vrcholu v rovině či prostoru (příkaz glVertex*())
 - Barva vrcholu (příkaz glColor*())
 - Index barvy vrcholu v barevné paletě (glindex*())
 - Normálový vektor ve vrcholu (glNormap*())
 - Souřadnice do textury (glTexCoord*())
 - Mapovací souřadnice (glevalCoord*())
 - 1D nebo 2D bod v síti (glEvalPoint*())
 - Optické vlastnosti materiálu (glMaterial())
 - Vlastnosti hrany viditelnost (glEdgeFlag())

- Nevýhoda volání několik tisíc i desítek tisíc těchto funkcí (podle složitosti scény)
 - např. pro krychli voláme 24krát funkci glVertex*()

http://www.root.cz/clanky/opengl-16-pole-vrcholu-vertex-arrays/

- Možnosti redukce počtu volání funkcí:
 - Nastavení stavu celému bloku místo jednotlivým příkazům
 - Využití grafických primitiv redukujících počet vrcholů
 - Display listy
 - Pole vrcholů (vertex arrays)

- Uložení vrcholů do vhodně organizovaného pole
- Poslání dat vrcholů pomocí několika málo funkčních volání
- Možnost měnit data vrcholů mezi jednotlivými snímky
- Minimalizace počtu volaných funkcí a dat procházejících přes pipeline
- Specifikace množství dat v několika málo polích

- 1. Aktivace (až šesti) polí pro různé typy dat.
- 2. Vložení dat do polí.
- 3. Vykreslení geometrie dat. V client-server modelu jsou data přemístěna do adresového prostoru serveru. Vykreslování probíhá jedním ze tří způsobů:
 - i. Samostatný přístup k jednotlivým prvkům polí
 - ii. Vytvoření seznamu jednotlivých prvků polí
 - iii. Sekvenční zpracování prvků polí

Vertex Arrays - aktivace

Povolení používání

void glEnableClientState (GLenum array)

```
- array = jedna z konstant gl_vertex_array,
   GL_COLOR_ARRAY, GL_INDEX_ARRAY,
   GL_NORMAL_ARRAY,GL_TEXTURE_COORD_ARRAY,
   GL_EDGE_FLAG_ARRAY
```

Zakázání užívání

void glDisableClientState(GLenum array)

V praxi maximálně 4 pole současně

Vertex Arrays - aktivace

- Proč nebyly použity funkce glEnable() a glDisable()?
 - glEnable () a glDisable () mohou být uloženy v Display listu, zatímco specifikace Vertex Arrays nemůže, protože data zůstávají na straně klienta

Vertex Arrays – vkládání dat do polí

- Druhým krokem je vlastní vytvoření pole vrcholů
- Vkládat hodnoty do polí lze dvěma způsoby:
 - Šesti různými funkcemi gl*Pointer(), z nichž každá specifikuje přístup do jednoho pole v prostoru klienta
 - Pomocí jedné komplexní funkce pro prokládaná pole – glinterleavedArrays()

Vkládání dat do polí – 6 funkcí

Podle typu uložených dat existují funkce:

```
glVertexPointer()
glColorPointer()
glIndexPointer()
glNormalPointer()
glTexCoordPointer()
glEdgeFlagPointer()
```

Vkládání dat do polí – glVertexPointer

- size = počet souřadnic na jeden vrchol
- type = datový typ položek
- stride = mezera v bytech mezi jednotlivými položkami
- pointer = ukazatel na pole s informacemi o vrcholech

Příklad

 Funkce glvertexPointer určí, kde se nachází prostorová data a jak vypadají. Není určena délka pole.

Ostatní funkce

- void glColorPointer(GLint size, GLenum type, GLsizei stride, const GLvoid *pointer);
- void glIndexPointer(GLenum type, GLsizei stride, const GLvoid *pointer);
- void glNormalPointer (GLenum type, GLsizei stride, const GLvoid *pointer);
- void gl**TexCoord**Pointer(GLint size, GLenum type, GLsizei stride, const GLvoid *pointer);
- void glEdgeFlagPointer(GLsizei stride, const GLvoid *pointer);

Ostatní funkce

Příkaz:	Velikost:	Typ: (GL_*)
gl Vertex *	2,3,4	_SHORT, _INT, _FLOAT
		_DOUBLE
${ t glNormal}^\star$	3	_BYTE, _SHORT, _INT,
		_FLOAT, _DOUBLE
gl Color *	3,4	(_UNSIGNED)_BYTE,
		()_SHORT, ()_INT,
		_FLOAT, _DOUBLE
gl Index *	1	()_BYTE, _SHORT, _INT,
		_FLOAT,_DOUBLE
${ t gl} { t TexCoord}^*$	1,2,3,4	_SHORT, _INT, _FLOAT
		DOUBLE
gl EdgeFlag *	1	m usí být typu GLboolean

Vkládání dat do polí – prokládaná pole

format je jedna ze 14 předdefinovaných konstant:

```
GL_V2F, GL_V3F, GL_C4UB_V2F, GL_C4UB_V3F,
GL_C3F_V3F, GL_N3F_V3F, GL_C4F_N3F_V3F, GL_T2F_V3F,
GL_T4F_V4F, GL_T2F_C4UB_V3F,GL_T2F_C3F_V3F,
GL_T2F_N3F_V3F,GL_T2F_C4F_N3F_V3F,GL_T4F_C4F_N3F_V4F
```

- stride je offset v bytech mezi následujícími vrcholy. Je-li 0, pak se předpokládá, že vrcholy jsou těsně za sebou.
- pointer je adresa v paměti obsahující první souřadnici.

Vkládání dat do polí – prokládaná pole

Příkaz glInterleavedArrays () provede současně aktivaci (pomocí glEnableClientState () a glDisableClientState()) všech použitých polí a přiřadí jim data v paměti.

Příklad:

```
static GLfloat intertwined[]=
  {1.0, 0.5, 0.7, 100.0, 100.0, 100.0,
    0.4, 0.6, 1.0, 50.0, 20.0, 100.0, ... }
...
glInterleavedArrays(GL_C3F_V3F, 0,
    &intertwined[0]);
```

- Dokud nedojde k dereferenci polí, pole zůstávají na straně klienta.
- V kroku 3 je zjištěn obsah polí, poslán serveru a pak předán grafické pipeline.
- Prvky pole lze vybrat třemi různými způsoby:
 - glArrayElement(GLint i)
 - glDrawElements(GLenum mode, GLsizei count, GLenum type, void *indices)
 - glDrawArrays(GLenum mode, GLint first, GLsizei count)

void glArrayElement(GLint ith);

Příkaz sloužící k dereferenci jednoho prvku

 – ith = pořadové číslo vrcholu, který bude zpracován pro všechna aktuálně používaná pole

 Stejný efekt jako volání funkce glVertex(), glColor(), ...

```
glEnableClientState(GL VERTEX ARRAY);
glEnableClientState(GL COLOR ARRAY);
glColorPointer(3, GL FLOAT, 0, colors);
glVertexPointer(3, GL FLOAT, 0, vertices);
glBegin(GL TRIANGLES);
glArrayElement(1); // = glVertex3f(vertices+1*3);
glColor3f(...);
glArrayElement(5);
glArrayElement(3);
qlEnd();
```

POZOR! Pokud dojde ke změně obsahu polí mezi glBegin(), glEnd(), pak není jisté, která data obdržíme.

- mode určuje druh vytvářených primitiv (GL POLYGON, ...)
- count je počet prvků pro které se bude provádět dereference
- type je buď GL_UNSIGNED_BYTE,
 GL_UNSIGNED_SHORT nebo GL_UNSIGNED_INT
 určuje datový typ indexového pole
- indices indexové pole

```
Efekt glDrawElements() je ekvivalentní k:
int i;
glBegin (mode);
for (i= 0; i< count; i++)
        glArrayElement(indices[i]);
glEnd();
Příklad:
static GLubyte firstside[] = \{1, 2, 4\};
static GLubyte secondside[] = {1,2,3};
static GLubyte thirdside[] = {1,3,4};
static GLubyte fourthside [] = \{2, 3, 4\};
glDrawElements (GL TRIANGLES, 3, GL UNSIGNED BYTE, firstside);
glDrawElements (GL TRIANGLES, 3, GL UNSIGNED BYTE, secondside);
glDrawElements(GL TRIANGLES, 3, GL UNSIGNED BYTE, thirdside);
glDrawElements (GL TRIANGLES, 3, GL UNSIGNED BYTE, fourthside);
static GLubyte allindices[] = \{1,2,4,1,2,3,1,3,4,2,3,4\};
glDrawElements(GL TRIANGLES, 12, GL UNSIGNED BYTE, allindices);
```

- mode, count, type a indices mají stejný význam jako v glDrawElements()
- [start end] rozsah akceptovatelných hodnot pro indices

Dereference omezeného seznamu prvků polí:

- Je chybou, pokud se prvky z indices odkazují mimo daný rozsah. OpenGL implementace však nemusí tuto chybu rozpoznat a hlásit.
- Implementace je omezena = vyšší efektivita
- Pomocí glGetIntegerv(GL_MAX_ELEMENTS_VERTICES)
 můžeme zjistit doporučené maximum počtu vrcholů a pomocí glGetIntegerv(GL_MAX_ELEMENTS_INDICES) doporučené maximum počtu indexů v poli.
- Jestliže je start-end+1 větší než doporučené maximum vrcholů, nebo count větší než doporučené maximum indexů, bude se pořád vykreslovat korektně, ale se ztrátou efektivity.

void glDrawArrays(GLenum mode, GLint first, GLsizei count);

- Dereference sekvenčního pole prvků
- Vytvoří sekvenci geometrických primitiv s použitím prvků polí počínaje first a konče first + count -1.
- Efekt glDrawArrays() je ekvivalentní k:

```
int i;
glBegin(mode);
for (i= 0; i< count; i++)
        glArrayElement(first + i);
glEnd();</pre>
```

- Dereference od verze OpenGL 1.4
- first je ukazatel na pole počátečních indexů
- count je ukazatel na pole počtu vykreslovaných primitiv
- primcount Určuje velikost polí first a count